

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۸/۰۵

ډاکټر لودويگ آدمک

ترجمه: رحمت آريا

د افغانستان بایوگرافیکي قاموس

دوهم ټوک

(پوسل او دوه دیرشمه برخه)

لغاتونه

افغان ملت «سوشيل ديموکرات»		دا د هغه گوند نوم دئ چې بنسټ ئې غلام محمد فرهاد ايښی وو. او يوه ورځپاڼه ئې درلوده چې د ۱۹۷۳ز کال د جولای تر مياشتې پورې د قدرت الله حداد له لوري چاپ کېدله. امين واکمن د گوند سکرتر جنرال دی.	
اگسا	AGSA	د افغانستان د گټو د ساتنې ادار	استخبارات : د تره کي د مهال د ۱۹۷۸ز کال اداره : د افغانستان د گټو د ساتنې اداره
آخوند	دينی لارښود		
آخوند زاده	د آخوند له پښته		
امين العسفس	د پوليسو مشر. تر ۱۹۱۹ز کال پورې د امنيت مسؤول		
امير	نجيب، لارښورد، رهبر، شهزادگي، مشر		
انجمن ادبي	ادبي ټولنه		
ارگ	کلا، قلعه، کوټ، دژ، وروسته سلطنتي ماڼۍ سوه		
عسکر	سرتېری		
بريد جنرال	Brigadier General		له ۱۹۶۱ راهيسې بريگيدير جنرال
بريگاد	Brigad		له ۱۹۷۸ راهيسې ملکي کارگران
بلوک	Buluk		تر ۱۹۶۱ پورې کاريدم پلاتون Platoon: «بلوک له دريو ډلگيو جوړ دی چې هر ډلگي يا Squad د سرتيرو لس کسيزه ډله لري. بلوک ۳۰ کسيزه ډله چې په سر کي يو بلوک مشر بريديگي وي. — ژ»
بلوک مشر	بريدمن «دوهم بريدمن» له ۱۹۶۱ز کال راهيسې د کارلو وړ سو		
ډگر جنرال	درې ستوری جنرال له ۱۹۶۱ز کال راهيسې د کارلو وړ سو		
ډگرمن له ۱۹۶۱ز کال راهيسې د کارلو وړ سو	برگټ، بريگيدير		
ډگروال له ۱۹۶۱ز کال راهيسې د کارلو وړ سو	ډگروال		
ډلگي مشر	د بلوک د يوې لس کسيزي ډلي يعنې ډلگي مشر		
دربار	سلطنتی دربار		

د پاڼو شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

دیموکرات مترقي		هغه مترقي دیموکرات خوځښت چې بنسټ ئې صدر اعظم میوندوال په ۱۹۶۵ز کال کې ایښی وو.	
دریم بریدمن		دریم بریدمن	
دوهم بریدمن		دوهم بریدمن	
فرقه		فرقه تر ۱۹۶۱ز کال پورې هم فرقه کاریده	
فرقه مشر (لومړی او دوهم)		د دریو غځونو یا لیواگانو پر سر جنرال	
گارنیزون	Garrison	له ۱۹۷۸ز کال راهیسې، د ښاري امنیت لپاره د وسله وال ځواک یو مسوول واحد	
غځد	Brigade	غځد	
غځد مشر	Brigadier	غځد مشر	
حاجي	د مکې د زیارت کوونکي لقب		
حاکم	District Governor	Magistrate	حاکم
حکیم	» د سیمه ییزو دودیزو درملو ډاکټر». مفکر، فیلسوف		
حرکت انقلاب اسلامي افغانستان		مشرې ئې د مولوي محمد نبي پر غاړه وه.	
حضرت		د خلیفه حضرت عمر اولاده؛ د مجددي کورنۍ دا نوم د خپل د لقب په توگه کاروي	
حزب دیموکراتیک افغانستان		د افغانستان د خلق دیموکراتیک گوند چې مشري ئې اوس ولسمشر نجیب الله کوي	
حزب انقلاب ملي		ملي غورځنگ : مشري ئې ولسمشر محمد داوود په ۱۹۷۷ز کال کې کوله.	
حزب اسلامي افغانستان		دوه گوندونه دي چې یو ئې د گلبدین حکمتیار تر مشرۍ او بل ئې د مولوي محمد یونس خالص تر مشرۍ لاندې دی	
اعتمادالدوله		تر ۱۹۱۹ پورې، صدراعظم، مشر منشي /سکرتر	
جگړن		جگړن	
جگتورن	Senior Capitan		جگتورن
جرگه	قومي شورۍ		
کام	KAM	د ولسمشر حفیظ الله امنیتي استخبارات : د کارگرانو استخباراتي مؤسسه	
کنډک	Battalion	کنډک : له شپږو ټولیو جوړ پلی ځواک چې ۳۰۰ تنه کیږي -ژ	
کنډک مشر		کنډک مشر: جگړن	
خاد	KHAD	خدمات اطلاعات دولتي	د ولسمشر کارمل استخبارات : خدمات اطلاعات دولتي. » د ژباړونکي یادونه : د شوروي اتحاد د کي جي بي د ادارې د نوم ژباړه : د دولتي امنیت کمېټه یا په دري : کمیټه امنیت دولتي کېږي. چې خدمات اطلاعات دولتي هماغه د کي جي بي. ژباړه ده. په حقیقت کې خاد د کي جي بي یوه رسمي جهمني څانگه وه چې په لسه او زره بي گناه افغانان ئې اعدام او په سلهاوو زره ئې په زندانونو کې ساتلي وي. -ژ.
خلق	خلک، د ورځپاڼې نوم او په ټوله کې د تره کي تر مشرۍ لاندې د خلق دیموکراتیک گوند د نشراتي ارگان نوم وو		
خان	مشر، د کلي مشر، سرور، سالار، رئیس، ښاغلی، سرپرست،میر		

د پاڼو شمېره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

خاصه دار		په N.W.F.P. كې اوس د قومي مليشا نوم
خواجه		له دوديز اړخه د لوړ مقام او د عزت او حيثيت مقام ته يا والامقام شخص ته د احترام د لقب په توگه كارول كېږي؛ پوه او عالم سړی؛ د خليفه ابوبكر صديق اولاده.
كميته دولتي		دولتي كمېټه : له ۱۹۷۸ راهيسې
كوتوال		د شلمې پېړۍ په لومړيو كې د پوليسو مشر
كوتوالي		تر ۱۹۳۰ز كال پورې د پوليسو مأموريت يا حوزه
لشكر		لښكر : سرتېري، قومي وسله وال ځواك
ليوا مشر/ لوا مشر		د ۴ كندكونو پر سر ډگروال
لومړی بریدمن	First Lieutenant	لومړی بریدمن
لومړی وزارت		لومړی وزارت ، صدارت عظمی
لویه جرگه		لویه جرگه : ملي شوری : د مهمې موضوع په صورت کې رابلل کېږي چې د هېواد د ټولو ټولنو استازي په کې گډون کوي.
لوی څارنوال	State Chief Prosecutor	لوی څارنوال
محاذ ملي اسلامي افغانستان		د افغانستان ملي اسلامي محاذ چې مشري ئې پېر سيد احمد گيلاني کوي
مجلس شوری (۱۹۳۰ تر ۱۹۶۴ز كال پورې)		دولتي شوری، ولسي جرگه، پارلمان
ملک		د کلي مشر
ملک الشعراء		ملک الشعراء
میر		واکمن، لقب، نوم او د یو شمېر سیدانو لقب
میر منشی		مشر سکرتر یا مشر منشي
مشر		مشر
مشاور		سلاکار، قنصل
ملکي	Civil	ملکي
ملا	Muslim Priest	ملا
مصاحب	Civilian A.D.C.	د (شاه) ملگری، دوست، مصاحب، یار، یاور، همسفر، مونس
مستوفي		د ماليې افسر، مشر ماليه راټولونکی
نائب		مرستیال، یا اسیستانت
نائب الحکومه		تر ۱۹۶۴ز كال پورې د ولایت والي
نائب سالار		جنرال، د ستر درستیز مرستیال
نائب السلطنه	Viceroy	قایم مقام
ننداره		تیاتر
نظامي		پوځي
پرک مشر	Sergeant	Corporal
پرچم		بیرغ : د ولسمشر ببرک کار تر مشرۍ لاندې د خلق دیموکراتیک گوند د فرکسیون نشراتي ارگان
پښتو ټولنه		د پښتو ژبې اکاډیمي له ۱۹۳۹ تر ۱۹۷۳ز كال پورې.
پوهاند	Full Professor	پوهاند
پوهندوی	Associate Professor (1 st step)	پوهندی
پوهنمل	Assistan professor (2 nd step)	پوهنمل
پوهنیار	Assistan professor (1 st step)	پوهنیار

د پاڼو شمېره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ

پوهنوال	Assistan professor (2 nd step)	پوهنوال
پوهیالی	Instructor	پوهیالی
قول اردو	Corps	قول اردو
قاضی		قاضی
مشر قاضي، قاضي القضاة		قاضی القضاة
رئيس	Headman, President	رئيس
درستيز وال، ستر درستيز، لوی درستيز		رئيس ارکان
د لوازمو رئيس	Quartermaster General	رئيس لوازم
له ۱۹۷۸ راهيسې : د وزيرانو د شورى رئيس، صدراعظم		رئيس شورى وزيران
تنظيميه رئيس	Chief Civil and Military Administration (1919- 1946)	رئيس تنظيميه
تر ۱۹۵۳ز کال پوري : د مطبوعاتو رياست		رياست مطبوعات
تر ۱۹۷۸ز کال پوري د قبائيلو د چارو رياست		رياست قبائيل
۱۹۲۹ تر ۱۹۷۸ز کال پوري صدراعظم		صدراعظم
د کوم مقدس، ولي اوروحاني زوى. (د مشهور روحاني له پشته اولاده)		صاحب زاده
د عبدالمجيد کلکاني او نورو پله	سازمان آزادي بخش مردم افغانستان	ساما
د شاهي کورنى غړى، لقب، جنرال		سردار
سرحد دار	Frontier Administrator	سرحد دار
Head of Financial Department (untill 1929)		سر رشته دار
سر پرکمرشر	Sergeant- Major	سر پرک مشر
لقب د پيغمبر حضرت محمد اولادم		سيد
د شيخ م. صادق او نورو تر مشرۍ لاندې د هزاره مقاومت خواک چې د خميني سياسي لاره تعقيبوي		سازمان نصر
Field Marshal, Commander- in-Chief		سپه سالار
د ملي ستم پر ضد يو گوند چې بنسټ ئې طاهر بدخشي ايښودى وو.		ستم ملي
General (Four Stars)		ستر جنرال
«د مائويستانو؟» اونيزه خبرونه او د نشراتي ارگان نوم وو چې بنسټ ئې ډاکټر عبدالرحيم محمودي ايښى وو.	تل ځلانده لمبه	شعله جاويد
جرگه : همدا شان د آيت الله سيد علي بهشتي تر مشرۍ لاندې د «شورى انقلابي اتفاق اسلامي هزاره جات» لند نوم هم وو.		شورى
انقلابي شورى		شورای انقلابي
د سرتيرو له ۳ ټوليو جوړ خواک	Company (3Platoon)	ټولى
ټولى مشر، تورن	Captian	ټولى مشر
Scout (until 1978), Police (Since 1978)		څاروندى
تورن	Captian	تورن
Prosecutor (Since 1964)		څارنوال
General (2 stats)		تورن جنرال
استازى، مرستيال، وکیل	Agent, Deputy	وکیل
Governor		والي
Minister		وزير

د پاڼو شمېره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: د لیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خبر و لولئ

وېبښ ځلميان	يو لېبرال گوند وو چې بنسټ ئې په کندهار کې حبيبي، بينوا، رسول پښتون، انگار او نورو کښېښود
وزارت	وزارت
وزارت آب و برق	د اوبو او برېښنا وزارت
وزارت عدليه	د عدليې وزارت
وزارت امور داخله	د کورنيو چارو وزارت
وزارت دربار	د دربار وزارت
وزارت فوائد عامه	د ټولگټو وزارت
وزارت اقتصاد	د اقتصاد وزارت
وزارت حربيه	د جنگ وزارت
وزارت اطلاعات و کلتور	د اطلاعاتو او کلتور وزارت
وزارت امور خارجه	د باندنيو چارو وزارت
وزارت معادن و صنايع	د کانونو او صنايعو وزارت
وزارت معارف	د معارف وزارت
وزارت ماليه	د ماليې وزارت
وزارت مطبوعات	د مطبوعاتو وزارت
وزارت مخابرات	د مخابراتو وزارت
وزارت پلانگداري	د پلان وزارت
وزارت پست و تلگراف	د پوست او ټيليگراف وزارت
وزارت سرحدات	د سرحداتو وزارت
وزارت صحيه	د روغتيا وزارت
وزارت تعليمات عالي	د لوړو زده کړو وزارت
وزارت تعليم و تربيه	د ښوونې او روزنې وزارت
وزارت تجارت	د سوداگرۍ وزارت
وزارت ترانسپورت	د ترانسپورت وزارت
وزارت زراعت و اصلاحات ارضي	د کرنې او د ځمکو د اصلاحاتو وزارت
ياور	ياور

پای

قدرمنو لوستونکو! د ښاغلي رحمت آريا د آرشیف: لینک

د پاڼو شمېره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنې د لیکنیزې ښې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ